

Mitä Oklahoman sosia- listit ovat tehneet

Oklahoma Citystä ilmoitetaan, että sosialisteilla tulee olemaan piakkoin oma päivälehti tuossa vuokratilajilijain valtiossa. Päivälehti on jo ostettu ja asetettu paikoilleen; muita laitoksia viimeistellään niin että ne kohta ovat kunnossa uuden lehden ilmestymistä varten.

Oscar Ameringer, puolueen vanha puhuja, joka ennen astui Oklahomassa, mutta on sittemmin toiminut useita vuosia Milwaukee Leaderin toimittajana, on kulkenut yli valtion puhujamatkalla ja joka paikassa missä tämä "lentävä hollantilainen", kuten häntä on totuttu nimitämään, on käynyt, on hän saanut hyviä tuloksia vasta syntynyt lehden eduksi. Monet unionit ovat päättäneet verottaa jäseniään yhden päivän palkalla lehden osakkeiden ostamiseksi ja muilla keinoillakin on kerätty varoja, niin että lehti pääsee aineelliseen puoleensa katsoen hyvästi alulle.

Mutta vaikka sosialistinen työväki kokonaisuudessaan onkin ottanut osaa lehden perustamispuuhin, niin naiset siltikin ovat sitkeimmän ja pahimman työn tässä yrityksessä tehneet. Sillä he sitä sodan ajalla ovat monessa paikassa pitäneet puolueen osaston hengissä ja toiminnassa, kun miehet monenlaisen vainoojain pelottamana eivät uskaltaneet ottaa toimintaan osaa.

Oklahoman puolueen jäsenet ovat enimmäkseen farmareita, vuokratilajilijaita, joiden elämä paitsi sitä että se on yhtä kehoa kuin palkkatyöläistenkin, on vielä sen lisäksi "jumalan ilman varassa," katovuosien, myrskyjen ja monien muiden seikkaisten tähden. Kontrahdit ja velat antavat pankkiireille ja muille vielä taloudellisen orjavallan lisäksi melkosen määrävallan vuokraajain suhteen siitä, mitä he saavat ajatella ja toimia henkisesti ja poliittisesti. Niinpä pakottivatkin omaisuuden omistajat farmareita luopumaan sosialistipuolueesta, jättämään aktiivisen osastotoiminnan ja muun sellaisen sodan ajalla.

Mutta naisille, jotka olivat sosialismin periaatteet oppineet ymmärtämään, ei heidän terveys- ja höyhen-uhkauksensa merkinnyt mitään. He jatkoivat toimintaa kahta innokkaammin, pitivät osastot hengissä ja nyt kun vainon jälkeen alettiin päivälehteä hommaamaan, ovat naiset olleet innokkaimpia rahan kerääjiä, iltamain puhujia, y. m., minkä kautta on saatu homma niin pitkälle menemään, että lehti voi kohdakkoin alkaa ilmestymään.

Näin kertovat Oklahomassa vierailleet puhujat ja lausuvat sen vakuutuksen päälle, että jos muuallakin saataisiin naiset samassa määrin ottamaan osaa puolueen toimintaan, ei mustinkaan taantumus voisi puolueen olemassaoloa ja toimintaa horjuttaa. Mutta teollisuusseudulla, ikävä kyllä, eivät amerika-

laiset naiset vielä tunne samassa määrin sosialismin asiaa omakseen, kuin he tuntevat tuolla Oklahoman aavikoilla. Mutta liikkeemme vakiintuessa ja vanhentuessa he kyllä siihen tulevat ja tämänlaisten esimerkkien näkeminen innostaa toimivia amerikkalaisia puoluetovereita kaikkialla puuhaamaan siten, että naiset ja nuorisot saadaan mukaan. Silloin vasta amerikkalaisenkin sosialistiliike saa sen lujituksen, mikä europalaisilla sosialistipuolueilla jo on.

Villatrusti luokkarajo- ja peittämässä

Amerikan villatrusti on alkanut halventamaan elintarpeiden hintoja, Lawrenceissa, Mass. Tämä trusti myy 15,000 työläiselle ruokatarpeita sisäänostohinnoilla josta työläiset hyötyvät välillisesti. Yhtiöllä kuitenkin lienee tässä suurempana kannustajana oma etunsa kuin työläisten. Se koittaa tämän kautta pitää työläisiä työttömyyteinä vallitseviin palkkoihin.

Lawrencen työläiset ovat olleet useita kertoja lakossa viime vuosien aikana, taistellen kalliita elinkustannuksia vastaan. Ja ovatkin saavuttaneet osittaisia voittoja joista ovat hyöttyneet toisinkin paikkakuntien kutomotyöläiset palkankorotuksen ja päivänlyhennyksen muodossa. Nyt tämä villatrusti on tietysti ajatellut löytäneensä sellaisen keinon, jonka avulla se luulee pitävänsä työväkensä nöyrinä orjinaan. Tulevaisuus näyttää, onko tämä keino tyydyttävä.

Tämän jälkeen trusti mahtanee ottaa sen minnesotalaisen tavoin käytäntöön, että alkaa tanssittamaan työläisiä hanurin säestyksellä vanhanmaan malliin, se, se mahtanee ainakin auttaa koska se kuuluu auttavan Minnesotassakin. Kun työväestö herää niin se panee porvariston turvautumaan kaikenlaisiin yrityksiin vaan valvetunutta joukkoa ei enään voida kahlehtia millään tekopelillä. Se herää porvariston kauhuksi vastuksista huolimatta.

BELGIANKIN NAISET SAA- NEET ÄÄNIOIKEUDEN.

Naisten äänioikeuskymys voittaa alaa kaikkialla. Niinpä ovat Belgian naiset, kaikki 21 vuotta täyttäneet, saaneet äänioikeuden. Katolisetkin parlamentin jäsenet ovat äänestäneet äänioikeuden myöntämisen puolesta, sitä vastaan sanotaan äänestäneen kaikkien edistysmielisten edustajain, siitä pelosta, että naiset tulisivat käyttämään oikeutta uskonnollisista vaikutuksista ja muista tunnesyistä, mutta eiköhän se ole turha pelko, tähän auttanut New Yorkissa sekään, että porvariehokkaat jakelivat jonkunlaisia äänestyspelejä naisille saadakseen naiset äänestämään itseään, vaan kuten nyt, kun äänestävät uudestaan laskettu, ilmenee, että siellä on tullua valituksi kaksi sosialistia enempi kaupungin neuvostoon kun alussa ilmoitettiin. Tämä osottaa, että naiset ei-

vät ole ostettavissa kuten miehet olut lasista, vaan äänestävät niitä ehdokkaita jotka ovat työläisten asettamia — kuitenkin suurin osa naisista joskaan eivät vielä kaikki. He eivät esiinny minään karjana, kuten tähän asti on miesäänestäjät olleet.

Kentuckyn valtiossa on niinkään myönnetty naisille äänioikeus ja saavat he jo tulevissa valtiovaaleissakin käyttää äänioikeuttaan, ja varmaan siitä tulee ääniä sosialistien ehdokkaille. Sillä olipahan porvareilla minkälaiset motiivit tahansa, myöntäessään naisille yleinen äänioikeus, niin varma kuitenkin on, että suuri osa naisäänestäjistä tulee antamaan kannatuksensa sosialistien ehdokkaille, naiset eivät ole millään vaalilahoilla ostettavissa.

PUKUTYÖLÄISET RAKEN- TAVAT OMA TALOJA

Pukutyöläiset Clevelandissa ovat alkaneet rakentamaan itselleen taloa. He käsittävät sen seikan, että saadakseen kunnollisen, ajan vaatiman huoneuston täytyy se itse rakentaa. Lakkojen puhjetessa ei ole työläisillä mahdollisuutta kokoontua ellei ole omaa kotia jossa saa asioitaa järjestää.

Pukutyöläisten järjestö, jossa on puoleksi naisia, onkin edistysmielisin järjestö, ja siksi se voi saada voimaa tällaisiin yrityksiin kuin on tämä Clevelandin rakennus ja samoin saman järjestön talon rakennus New Yorkissa, jossa he ovat päättäneet rakentaa sellaisen kodin, jossa voivat työläiset kokoontua ja viettää vapaa aikansa. Sellaisista paikoista sitä sitten työläisten tietoisuus ja sivistys leviävät, herää ja kasvaa itsenäisen toiminnan halu.

Aviottomien lasten oi- keudet

Fargo, N. D. — Ensimmäinen oikeusjuttu aviottomien lasten oikeuksia koskevan lain nojalla on päättynyt Cass-kauntissa, kun erälle avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle annettiin isän nimi ja lapsi julistettiin lailliseksi perilliseksi. Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten oikeudet määräävä laki hyväksyttiin valtion lainlaatikunnassa maaliskuulla 1917.

Tämän lain määräysten mukaan, joka on muuten ensimmäinen laatuaan koko maassa, avioliiton ulkopuolella syntynyt jälkeläinen julistetaan luonnollisten vanhempiansa lapseksi, ja sellaisena hänellä on samat oikeudet, kasvatukseen, elätykseen ja suojaan nähden kuin toisillakin avioliitossa syntyneillä ja on oikeutettu saamaan osuutensa perinnöistä toisten "laillisten" jälkeläisten ohella.

Kantajan on oikeudessa todistettava kuka lapsen isä on vuoden sisällä syntymisestä lukien.

— Tieto on valtaa! Työläissisko, hanki tuota valtaa tilaamalla Toveritar.

Naisten äänioikeus lä- henee voittoaan

Viime viikolla hyväksyi West Virginian valtion lainlaatikunta naisten äänioikeuden. Se oli 34:s valtio joka naisten äänioikeuden on hyväksynyt. Tarvitaan enää kahden valtion kannatus ja naisten äänioikeus on tullut ikuisiksi ajoiksi tunnustetuksi tosiasiksi Yhdysvalloissa. Se on silloin saanut 2/3 osan kannatuksen valtioilta ja tulee nimolien perustuslakiin liitettäväksi lisäyksenä.

Jotakin aikoja takaperin ilmoitettiin, että ellei naisten äänioikeusesitys saa tarpeellista määrää kannatusta helmik. 1 päivään mennessä, ei naiset voi äänestää tulevissa presidenttivaaleissa, mutta nyt puhelevat lakia tuntevat valtiomiehet, että jos tarpeellinen kannatus tulee ennen kesäkuun 1 päivää, voivat naiset vielä ottaa osaa vaaleihin ja kun enää puuttuu vaan kahden valtion kannatus, on luultavaa että se saadaan niin ajoissa, että naisetkin saavat ensi kerran äänestää liittovaltioiden virkailijoita.

Mutta arvatakaa miten pitkä on taistelu tämän vaatimuksen puolesta ollut. Historioitsijat sanovat, että naisten äänioikeuden puolesta on tässäkin maassa ponnisteltu aina vuodesta 1812 saakka. Monien vaiheiden ja taisteluiden läpi on tämä naisten esitys sitten kulkenut, ennenkun se tuli edes koko Yhdysvaltoja käsittäväksi kysymykseksi.

Niinkauan kun se oli oppineiden porvarinaisten vaatimus ja sitä edustava liike erityistä "naisten vapautusta" ajavaa liikettä, ei se pitkälle edistynyt. Mutta kun teollisuus veti naiset tehtaisiin ja työläisnaisten joukossa heräsi käsitys valtiollisten oikeuksien tarpeesta, silloin alkoi esitys saada toisen luonteen. Ja nyt kun porvaristo pelkää työläismiesten alkavan äänestämään vallankumouksellisten sosialistipuolueiden ehdokkaita, herkeävät porvaripuolueet vastustuksesta ja antavat naisille äänioikeuden, toivolla että naiset olisivat vielä enempi takapajulla kuin miehet ja äänestäisivät suuremmissa määrin porvaripuolueiden ehdokkasta. Ne käsittävät, että naisten äänioikeuteen olisi kuitenkin myönnettävä, koska kerran työläiset sitä ovat oppineet vaatimaan, siksi antavat ne sen vähän aikasemmin, voidakseen siten omistaa itselleen kunnian sen antamisesta.

Mutta lyhyen tulee porvaripuolueiden ilo loppumaan kun naiset kerran pääsevät valtiollisen toiminnan alkuun. Kaikki porvarillisetkin naisyhdistykset ovat jo reformitouhua täynnä ja työläisnaisten luokka-asema painee heidät, puutteen ja lapsijoukon ympäröimänä, paljon pikemmin näkemään sosialistisen liikkeen tarpeen kuin miehet, joista suurin osa ei ole vieläkään sata vuotta kestäneen poliittisen harjoittelun jälkeen selvillä siitä mitä arvoa äänestyslipulla on ja miten sitä on käytettävä.